

MEMORIE VAN TOELICHTING

***Ontwerp van decreet houdende wijziging
van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013
naar aanleiding van de ex-post evaluatie***

– februari 2018 –

INLEIDING

1. De evaluatie van het Onroerendergoeddecreet

1.1. Algemeen

Het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013 en het bijhorende Onroerendergoedbesluit van 16 mei 2014 traden grotendeels in werking op 1 januari 2015. Eind 2015 werd het Onroerendergoedbesluit gewijzigd om ook het archeologiehoofdstuk (hoofdstuk 5) vanaf 2016 gefaseerd in werking te laten treden. In 2016 werden zowel het Onroerendergoeddecreet als het Onroerendergoedbesluit aangepast aan het op 17 juli 2015 goedgekeurde kerntakenplan.

In het regeerakkoord van de Vlaamse Regering 2014-2019 is opgenomen: *“Halverwege 2017 evalueren we de eerste resultaten van dit decreet en de effecten ervan op het terrein, met het oog op eventuele bijsturingen. Ook voor het hoofdstuk “archeologie” van dit decreet vaardigen we zo snel mogelijk het uitvoeringsbesluit uit, zodat ook dit onderdeel in werking kan treden. (...) Zodra dit hoofdstuk in werking getreden is, evalueren we de uitvoering ervan voortdurend, onder meer wat betreft de werkbaarheid en de betaalbaarheid ervan, en sturen we bij indien nodig.”*

Begin 2017 is een evaluatie van de resultaten van het Onroerendergoeddecreet voor de periode 2015-2016 uitgevoerd. Het resultaat van deze evaluatie is weergegeven in het “Evaluatierapport Onroerendergoeddecreet (dd. 12 mei 2017)” en bijlagen (VR 2017 1407 DOC.0721/2-7).

1.2. Aanpassing van de (onroerendergoed)regelgeving n.a.v. de conceptnota “Aanpassing Onroerendergoeddecreet naar aanleiding van de ex-post evaluatie”

Op 14 juli 2017 verleende de Vlaamse Regering goedkeuring aan de conceptnota “Aanpassing Onroerendergoeddecreet naar aanleiding van de ex-post evaluatie” (VR 2017 1407 DOC.0721/1TER).

Deze conceptnota geeft in grote lijnen weer welke aanpassingen aan de onroerendergoedregelgeving worden voorgesteld als gevolg van de doorgevoerde evaluatie. Ook komen in deze conceptnota de initiatieven aan bod die het agentschap bijkomend onderneemt, voortbouwend op de evaluatie en tegemoet komend aan de begeleidende, sensibiliserende en kaderstellende rol van het agentschap.

Meer bepaald volgende bepalingen uit de conceptnota “Aanpassing Onroerendergoeddecreet naar aanleiding van de ex-post evaluatie” noodzaken een aanpassing van het Onroerendergoeddecreet en/of Onroerendergoedbesluit:

- het reduceren van de vormvereiste van de beveiligde zending (wijziging decreet en wijziging besluit);
- het afstemmen van de formulering (consequent kiezen voor kalenderdagen) en aanvang van termijnen (wijziging decreet en wijziging besluit);
- het invoeren van de definities “cultuurgoederen” en “ingreep in de bodem” (wijziging decreet en wijziging besluit);
- het fusievriendelijk en flexibeler maken van het erkenningssysteem voor intergemeentelijke onroerendergoeddiensten (wijziging besluit);
- het voorzien in een gedifferentieerde erkenning voor archeologen (wijziging decreet en wijziging besluit);
- het vervangen van de van rechtswege erkenning als natuurlijk persoon voor (inter)gemeentelijke archeologen door een erkenning type 2 (wijziging decreet en wijziging besluit);
- het uitbreiden van de van rechtswege erkenning voor universiteiten die diploma's in de

archeologie uitreiken naar archeologisch onderzoek bij vergunningsplichtige ingrepen in de bodem aan of in beschermde archeologische sites (wijziging besluit);

- het schrappen van vastgestelde inventarisitems die volledig gesloopt of verdwenen zijn uit de inventaris zonder dat een openbaar onderzoek moet worden georganiseerd (wijziging decreet);
- het voorzien in een informatieplicht in geval van het vestigen van opstal- of erfpachtrecht van een geïnventariseerd of beschermd onroerend goed (wijziging decreet);
- het vervangen van de melding van archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem door een toelating (wijziging decreet en wijziging besluit);
- het vervangen van de bekrachtiging van (archeologie)nota's door een meldingsplicht (wijziging decreet en wijziging besluit);
- het verhogen van de oppervlaktecriteria buiten archeologische zones van 3000 m² naar 5000 m² (wijziging decreet);
- het voorzien in een vrijstelling van de verplichting tot opmaak van een archeologienota indien het gemeentebestuur van een erkende onroerenderfgoedgemeente een gemotiveerde vrijstelling heeft verleend aan de initiatiefnemer (wijziging decreet);
- het inwinnen van het advies van de zakelijkrechthouder van een onroerend goed voorafgaand aan de voorlopige bescherming (wijziging decreet);
- het invoeren van een termijn van 30 dagen na kennisgeving van de voorlopige bescherming voor het richten van een verzoek gehoord te worden (wijziging decreet);
- het voorzien in een snelle procedure voor het verplaatsen van een beschermd goed (wijziging decreet);
- het delegeren van de goedkeuring van onroerenderfgoedrichtplannen naar de minister bevoegd voor onroerend erfgoed (wijziging besluit);
- het regelen van de aanvragen voor toelatingen aan beschermde goederen gelegen op het grondgebied van verschillende gemeenten (wijziging besluit);
- het beperken van de beroepsmogelijkheid bij toelatingsplichtige handelingen en het verlengen van de beroepstermijn tot 30 dagen (wijziging besluit);
- het bijsturen van de voorwaarden voor open erfgoed (wijziging besluit);
- het voorzien in een premie voor verplicht uit te voeren archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem bij vergunningsplichtige ingrepen in de bodem (wijziging decreet en wijziging besluit);
- het verhogen van de premie voor buitensporige opgravingskosten (wijziging besluit);
- het vereenvoudigen van de premiepercentages voor beheersmaatregelen, werken of diensten aan of in beschermde goederen of erfgoedlandschappen: basispremie van 40%, verhoogde premie van 60% en bijkomende premie van 10% (wijziging decreet en wijziging besluit);
- het integreren van de richtlijn van 10 maart 2017 over de betoelaagbaarheid van beheersmaatregelen, werken of diensten (wijziging besluit);
- het beperken van de verplichting tot het hebben van een goedgekeurd beheersplan om in aanmerking te komen voor een erfgoedpremie (wijziging besluit);
- het schrappen van de mogelijkheid tot het verkrijgen van een onderzoekspremie voor de opmaak van een beheersplan (wijziging decreet en wijziging besluit).

In deze Memorie van Toelichting worden enkel de wijzigingen aan het Onroerenderfgoeddecreet besproken. Voor de noodzakelijke wijzigingen aan diverse besluiten wordt later een wijzigingsbesluit aan de Vlaamse Regering ter goedkeuring voorgelegd na de plenaire bespreking en stemming in het Vlaams Parlement van het voorliggende wijzigingsdecreet.

Samen met de decreetswijzigingen als gevolg van de evaluatie van de regelgeving wordt een beperkt aantal technische reparaties aan het Onroerenderfgoeddecreet doorgevoerd.

2. Procedureverloop

2.1. Eerste principiële goedkeuring

Het 'voorontwerp van decreet houdende wijziging van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013 naar aanleiding van de ex-post evaluatie' werd op 24 november 2017 een eerste maal principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering.

2.2. Advies SARO

De SARO formuleerde op 20 december 2017 een advies over het voorliggende ontwerp.

Het advies omvat verschillende 'strategische bemerkingen' bij het evaluatieproces voorafgaand aan de conceptnota en de interactie tussen het uiteindelijke evaluatierapport, de aansluitende conceptnota 'Aanpassing Onroerendergoeddecreet naar aanleiding van de ex-post evaluatie' en het voorliggende voorontwerp van decreet. De SARO herneemt in voorliggend advies elementen uit eerdere adviezen d.d. 22 maart en 13 september 2017 aangaande de lopende evaluatie en de conceptnota.

Het advies herhaalt het pleidooi voor een regelmatige totaalevaluatie van de regelgeving (dus niet alleen van het archeologieluik) volgens een verder verfijnde methodiek. De raad haalt daarnaast opnieuw verschillende beleidsthema's aan die haars inziens aandacht vergen: de langetermijnvisie inzake de onroerendergoedzorg, het financiële ondersteuningsstelsel, de verdeling van bevoegdheden en de interactie tussen onroerendergoedzorg en omgevingsgebonden aspecten. De raad stelt los daarvan voor om het huidige decreetsaanpassingsproces te benutten om nu al een aantal zeer concrete bijkomende bijstellingen te overwegen:

- Het decreetaal verankeren van de 'geïntegreerde onroerendergoedinventaris', met optimale interactie tussen de bestaande deelinventarissen en uniforme rechtsgevolgen. De raad vraagt oog voor de actualisatie van de inventaris, de valorisatie van lokale inventarisatie-initiatieven en een sterkere interactie met de betrokken zakelijkrechthouders en gebruikers. De raad wenst een sterke interactie tussen inventarisatie en de aansluitende beschermingsprocessen.
- Het decreetaal verankeren van de 'criteriana's' die worden gebruikt als leidraad voor beschermingsdossiers, opdat beschermingsprocessen op een kwaliteitsvolle, éénzijdige en doelgerichte manier kunnen verlopen. De raad pleit voor een genuanceerd waarderingsbeleid en stelt voor om 'erfgoedgemeenschappen' een rol te geven in de beoordelingspraktijk. De raad vraagt aandacht voor de flexibiliteit van beschermingsbesluiten, met ruimte voor constructieve samenspraak met zakelijkrechthouders en gebruikers en voor de ontwikkeling van de locatie. De raad acht een beleidskader voor herbestemming wenselijk.

Reactie: de globale evaluatie van de regelgeving is uitgevoerd in de geest van het Regeerakkoord en conform de bepalingen van het Onroerendergoeddecreet, waarin de jaarlijkse evaluatie van de uitvoering van de archeologieregelgeving is verankerd, de minimale componenten van de evaluatie zijn opgesomd en het agentschap Onroerend Erfgoed is belast met de rapportering. De evaluatie omvatte ook een doorlichting van de regelgeving op het vlak van de klantvriendelijkheid, onderdeel van het traject 'Cultuuromslag' dat eveneens in het Regeerakkoord is vermeld. Hoewel de SARO positieve bijdragen levert aan de reflectie over de onroerendergoedzorg overstijgt het pleidooi de draagwijdte van de conceptnota en het voorontwerp van decreet dat hier uitvoering aan geeft. De conceptnota beoogt immers geen volwaardige omzetting van het evaluatierapport, maar speelt slechts in op enkele acuut noodzakelijke bijstellingen van de regelgeving. Voor een evaluatie ten gronde is meer tijd nodig. Zoals in het evaluatierapport wordt aangegeven, verkeert de regelgeving nog in volle implementatie en moet ze in veel opzichten nog de praktijktoets doorstaan.

Fundamentele beoordelingen vergen niet alleen een relevantere doorlooptijd, maar ook een optimalere monitoring. In de 'Erfgoedbalans' worden de uitdagingen daaromtrent gedetailleerd uitgeschreven. Deze sturen het lopende proces naar een meer volwaardige beleidseffectenmonitoring. Het herdenken van een decennialange beleids- en beheerspraktijk vergt tot slot langdurige visievorming en terugkoppeling. Veel essentiële bijstellingen kunnen daardoor pas worden overwogen of aangevat op middellange en lange termijn en overstijgen deze regeerperiode. Regelgeving is ook niet altijd de oplossing voor een probleem, integendeel. Het evaluatierapport pleit dus voor een genuanceerd vervolgtraject.

Het SARO-advies gaat ook ten gronde in op verschillende aspecten van het voorliggend voorontwerp van decreet.

Een algemene inleidende opmerking is dat een groot aantal aspecten van de aanpassingen pas een volledige doorvertaling zullen kennen in het aansluitende uitvoeringsbesluit, en dat hierdoor de draagwijdte van een aantal voorstellen niet correct kan worden ingeschat. De SARO vraagt daarom ook om met betrekking tot het uitvoeringsbesluit opnieuw te worden geconsulteerd. Deze opmerking betreft met name:

- De differentiatie van de erkenning van archeologen en de bijstellingen aangaande de erkenningen 'van rechtswege' (cf. artikels 3 en 4 van het voorontwerp van wijzigingsdecreet). De raad beschouwt de differentiatie op zich als positief, maar maakt zich zorgen over de manier waarop de erkenningscriteria in het uitvoeringsbesluit zullen worden ingevuld, de gevolgen van de differentiatie voor gemeentelijke archeologen, en de impact van de differentiatie op de kwaliteit van de archeologienota's.

Reactie: *Deze bekommernissen zullen worden meegenomen bij de uitwerking van het onroerenderfgoedbesluit.*

- De vereenvoudiging van de premiepercentages (cf. artikel 55). De SARO betreurt de 'rechtsonzekerheid' die ontstaat door de andere (hogere) tegemoetkomingscategorieën niet langer in het decreet te verankeren. De raad verwijst met name naar de huidige dossiercategorieën die in aanmerking komen voor een erfgoedpremie van 80 procent.

Reactie: *het inperken van de decretaal verankerde premiepercentages is ingegeven door de nood om vraag en aanbod op elkaar af te stemmen. Het onroerenderfgoedpremiestelsel wordt al decennialang met wachtlijsten geconfronteerd, en zowel het Rekenhof als de Inspectie van Financiën verwachten hiervoor oplossingen. Daarenboven is in de beleidsnota aangekondigd dat het premiestelsel doelmatiger zal worden gemaakt. Door bijzondere premiecategorieën voorwerp te maken van het uitvoeringsbesluit, kan op een meer soepele manier worden ingespeeld op veranderende realiteiten. In het huidige financiële klimaat is het permanent aanbieden van hoge erfgoedpremies niet haalbaar en niet te verantwoorden. Een overheid moet redelijkerwijze waar kunnen maken wat ze belooft. De conceptnota voorziet dan ook de schrapping van de 80-procent-categorie. Het standpunt van de Vlaamse regering ten aanzien van dit aspect blijft ongewijzigd.*

De raad vraagt ook aandacht voor aspecten die in het uitvoeringsbesluit worden geregeld:

- Met betrekking tot de premie voor buitensporige opgravingskost vraagt ze deze maximaal toegankelijk te maken voor alle mogelijke doelgroepen en herhaalt de raad de vraag om deze toegankelijk te maken voor iedereen.

Reactie: *het standpunt van de Vlaamse regering ten aanzien van dit aspect blijft ongewijzigd.*

- De raad vraagt ook niet te vergeten om de duurtijd van beheersplannen te verlengen, zoals voorzien in de conceptnota.

Reactie: *met deze opmerking zal rekening worden gehouden in het kader van de herziening van het uitvoeringsbesluit, waarin dergelijke aspecten worden geregeld.*

De SARO gaat ook ten gronde in op een aantal artikels van het voorliggende voorontwerp van decreet. Hierbij worden enkel de opmerkingen opgesomd die reactie vergen:

- Opmerkingen inzake archeologie:
(-) Inzake de precisering van de definitie 'ingreep in de bodem' (cf. art. 2 van het voorontwerp) beschouwt de raad de bepaling dat de erkende archeoloog bij de opmaak van de archeologienota of nota rekening moet houden met 'alle ingrepen in de bodem die voortkomen uit de geplande of vergunde werken' niet als voldoende eenduidig interpreteerbaar en te veel overlappend met de Code van Goede Praktijk.

Reactie: *De precisering dat de erkende archeoloog bij de opmaak van de archeologienota of nota rekening houdt met alle ingrepen in de bodem verduidelijkt de in de Code van Goede Praktijk opgenomen definitie waarover in de uitvoeringspraktijk onduidelijkheid is. Door de voorgestelde toevoeging wordt het onderscheid benadrukt dat enkel vergunningsplichtige werken worden meegeteld bij het bepalen van de oppervlaktecriteria, maar dat voor de opmaak van de archeologienota of nota alle ingrepen in de bodem in aanmerking worden genomen (waaronder dus ook de meldingsplichtige). Tegemoet komend aan het SARO-advies wordt voorgesteld deze nuancering enkel te vermelden in de Memorie van Toelichting, en niet in de decretale definitie.*

(-) Inzake de verhoging van het oppervlaktecriterium (cf. art. 10-11) stelt de raad dat het handhaven van het onderscheid tussen private en openbare initiatieven in strijd is met de conceptnota. De raad vraagt dit te verduidelijken.

Reactie: *Gelet op de negatieve reactie van de archeologische sector aangaande de wijziging van het oppervlaktecriterium (cf. hoorzitting in de bevoegde commissie van het Vlaams parlement en recente persberichten), blijft het oppervlaktecriterium ongewijzigd.*

(-) Inzake de gemotiveerde vrijstelling door erkende onroerendergoedgemeenten stelt de raad zich de vraag of de erkenning van archeologen en de Code van Goede Praktijk wel voldoende kadering bieden om de meerwaarde van een archeologienota wel degelijk op gemeentelijk niveau te kunnen inschatten. Daarnaast stelt ze zich vragen bij de controle op de gemeentelijke reglementen die in functie van deze afwegingen worden opgemaakt. De raad herneemt het pleidooi om de archeologische verplichtingen in te perken, nodeloos onderzoek te vermijden, bijkomende generieke vrijstellingen te verlenen en in functie hiervan de GGA-kaart gevoelig uit te breiden. Waar er kenniswinst is, moet deze echter consequent worden ontsloten: de raad verwacht in dit verband van de overheid een 'leidende rol' inzake synthese-onderzoek.

Reactie: *De bijkomende vrijstellingen zijn een tegemoetkoming op de vraag om archeologische verplichtingen in te perken. Een verdere uitbreiding van de vrijstellingen is niet aan de orde.*

Door de onroerendergoedgemeenten meer bevoegdheden te geven wordt gestreefd de onroerendergoedzorg dichter bij de burger te brengen. Voor het bekomen van een erkenning als erkende onroerendergoedgemeente dient de gemeente te beschikken over een integrale onderbouwde beleidsvisie die het actief behoud van onroerend erfgoed op haar grondgebied voor ogen heeft. De gemeentelijke vrijstelling kan enkel door een gemeentelijk reglement voor het gehele grondgebied op basis van de specifieke en gespecialiseerde kennis van de archeologie in de gemeente. Voor het onderbouwen en actualiseren van dit reglement dient de erkende onroerendergoedgemeente ook een erkend archeoloog in dienst te hebben. Nadere bepalingen met betrekking tot de criteria voor het bepalen van vrijstellingen, informatie-

uitwisseling, e.d. zullen worden meegenomen bij de opmaak van het wijzigingsbesluit. Op basis van een jaarlijkse rapportage over de invulling van het engagement wordt de erkenning geëvalueerd.

De resultaten van de archeologienota's, nota's na uitgesteld vooronderzoek en archeologierapporten worden gebruikt om de kaart met gebieden waar geen archeologie te verwachten valt te actualiseren op regelmatige basis (momenteel 2-maandelijks).

Vanaf 2018 trekt de Vlaamse Regering jaarlijks 1 miljoen euro uit voor het uitvoeren van archeologisch syntheseonderzoek. Het agentschap werkt de specifieke bepalingen hieromtrent momenteel verder uit.

(-) Inzake de toelatingsprocedure voor vooronderzoek met ingreep in de bodem (cf. art. 15-16) vraagt de raad om te opteren voor een meldingsprocedure, naar analogie met deze voorzien voor de archeologienota.

Reactie: *De bestaande meldingsprocedure wordt vervangen door een toelating. Het vervangen van de melding door een toelating heeft als voordeel dat erkende archeologen dadelijk het vooronderzoek met ingreep in de bodem kunnen opstarten na het verlenen van de toelating, en niet langer de volledige termijn van 15 dagen dienen te wachten zoals dat bij de melding het geval was.*

(-) Inzake de nieuwe meldingsprocedure voor archeologienota's (cf. art. 17-20) heeft de raad bezwaar tegen het principe van inhoudelijke toetsing van de gemelde nota door het agentschap of een erkende onroerendergoedgemeente. De raad beschouwt dit als een miskennis van het erkenningsstatuut van archeologen. De raad merkt bovendien op dat in het kader van de stedenbouwkundige meldingsprocedure, waarmee afstemming wordt gezocht, geen dergelijke kwaliteitscontrole wordt voorzien.

Reactie: *De melding en akteneming van de melding dienen te gebeuren voorafgaand aan het verkrijgen van de omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen of omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden. Op die manier wordt een toetsingsmoment ingebouwd dat zowel de erkende archeoloog beschermt tegen de druk van de bouwheer als de bouwheer tegen het opleggen van onnodige onderzoeken door de erkende archeoloog. Het is te voorbarig om op dit moment reeds volledig af te stappen van een inhoudelijke toetsing door het agentschap gezien zowel opdrachtgevers als erkende archeologen zich nog de nieuwe werkwijze en veranderende rol en verantwoordelijkheden aan het eigen maken zijn. Om de sector en de opdrachtgevers de nodige tijd te geven om zich aan te passen aan de gewijzigde rol die in het Onroerendergoeddecreet aan de verschillende actoren is toevertrouwd is het aangewezen de aktename zeker te behouden. In het decreet wordt bovendien expliciet opgenomen welke aspecten van de archeologienota beoordeeld zullen worden in het kader van de melding. Dit creëert een grotere duidelijkheid.*

(-) Inzake de databank voor toelatingen en meldingen van vooronderzoek met ingreep in de bodem, archeologienota's en nota's (cf. art. 33) vraagt de raad aandacht voor het publiek maken van mogelijke vertrouwelijke informatie en waarschuwt ze voor de sturende impact op de markt van het publiek maken van eventuele begrotingen voor archeologienota's en opgravingen.

Reactie: *De resultaten van de archeologienota's, nota's en eindverslagen worden via het archeologieportaal online ontsloten. De Code van Goede Praktijk voorziet bij deze documenten in een privacyfiche waarin privacygevoelige gegevens moeten opgenomen worden. Deze privacyfiches worden niet publiek ontsloten. De regelgeving voorziet niet in het openbaar maken van eventuele begrotingen voor archeologienota's. Er wordt enkel van de erkende archeoloog verwacht dat hij, wanneer hij een opgraving voorstelt als maatregel, een raming daarvoor geeft. Deze raming is louter indicatief en moet de bouwheer helpen bij het maken van de*

- Inzake de consultatie van de zakelijkrechthouder voorafgaand aan de voorlopige bescherming (cf. art. 37) stelt de raad vast dat er geen vormvereisten worden vastgelegd en dat het advies van de zakelijkrechthouders niet wordt gevraagd in geval van bescherming van een cultuurhistorisch landschap (hoewel deze categorie in de conceptnota niet wordt uitgesloten). De raad vraagt verduidelijking in de Memorie van Toelichting. De raad herneemt ook het pleidooi voor de maximale betrokkenheid van zakelijkrechthouders in de gehele beschermingsprocedure en het aansluitende beheer van de beschermde site.

Reactie: *Er wordt voor de zakelijkrechthouders een aparte consultatieprocedure voorafgaand aan de bescherming voorzien, los van de formele administratieve adviesprocedure.*

Analoog met artikel 6.1.6, eerste lid van het Onroerenderfgoeddecreet over kennisgeving na de voorlopige bescherming worden de zakelijkrechthouders van een onroerend goed in een cultuurhistorisch landschap niet individueel betekend en individueel geconsulteerd voorafgaand aan de voorlopige bescherming. Omwille van de grote omvang van cultuurhistorische landschappen en het aantal zakelijkrechthouders wordt de bekendmaking van de bescherming aan de zakelijkrechthouders na de voorlopige bescherming anders georganiseerd (via aanplakking, infomomenten...). Uiteraard kunnen die zakelijkrechthouders na de voorlopige bescherming steeds gebruik maken van hun hoorrecht op basis van artikel 6.1.6, tweede lid en kunnen zij bezwaren en opmerkingen maken tijdens het openbaar onderzoek. Het standpunt van de Vlaamse Regering ten aanzien van dit aspect blijft ongewijzigd.

In de memorie van toelichting worden overeenkomstig aanpassingen en verduidelijkingen aangebracht.

- Inzake de snellere procedure voor het verplaatsen van een beschermd goed (cf. art. 43-50) vraagt de raad de argumentatie voor het verplaatsen van een beschermd onroerend goed (cf. art. 43) ook te motiveren in de memorie van toelichting. De raad stelt zich daarnaast vragen bij het positioneren van de omgevingsvergunningsprocedure na de voorlopige vaststelling van het wijzigingsbesluit. De raad meent dat dit onzekerheden inhoudt en vraagt te onderzoeken in welke mate de verplaatsingsprocedure geïntegreerd kan worden in de vergunningsprocedure en bij uitbreiding in planningsprocessen.

Reactie: *De noodzaak om een monument te verplaatsing vloeit vaak voort uit een combinatie van behoud van de erfgoedwaarden ervan en het algemeen belang. Daarom wordt de wijzigingsgrond van artikel 6.2.1, 2° van het Onroerenderfgoeddecreet aangevuld met de grond vermeld in artikel 6.2.1, 3° ("algemeen belang"). Een bijkomende motivering wordt opgenomen in de memorie van toelichting.*

Een aan de omgevingsvergunning voorafgaande principiële beslissing van de Minister over het verplaatsen van een monument is noodzakelijk ('voorlopige wijziging'). Zonder die beslissing is er namelijk geen rechtsgrond voor de vergunningverlener om een sloop van het beschermde monument te kunnen vergunnen (cf. artikel 6.4.7 van het Onroerenderfgoeddecreet). Na de voorlopige wijziging van het beschermingsbesluit ontstaat een rechtsgrond om binnen het kader van het wijzigingsbesluit over te gaan tot het verplaatsen van het monument mits het aanvragen van een toelating (waarin dan de concrete detailmaatregelen voor ontmanteling, verplaatsing en heroprichting worden opgenomen). Zijn de werken vergunningsplichtig, dan wordt volgens artikel 6.4.4 van het Onroerenderfgoeddecreet de toelatingsprocedure geïntegreerd in de vergunningsprocedure.

De integratie van de verplaatsingsprocedure in planningsprocessen overstijgt de draagwijdte van de conceptnota en het voorontwerp van decreet dat hier uitvoering aan geeft.

Het standpunt van de Vlaamse Regering ten aanzien van die aspecten blijft ongewijzigd.

- Inzake het schrappen van de mogelijkheid tot het verkrijgen van een onderzoekspremie voor de opmaak van een beheersplan (cf. art. 54) herhaalt de SARO het pleidooi om de afbouw van de premie te bekijken in samenhang met een inhoudelijke bijsturing van het instrument beheersplan. De raad is niet gewonnen voor de volledige afschaffing van de betreffende premiecategorie. De raad staat anderzijds wel positief tegenover het uitgangspunt om beheersplannen minder als administratieve verplichting te benaderen, maar eerder als ondersteuningsinstrument voor de betrokken actoren, en verwacht dat dus verder op dit instrument wordt ingezet, met gepaste financiële ondersteuning. De raad haalt in dit verband ook aan dat beheersplannen een beleidsmatige meerwaarde kunnen bieden als aanvulling op vage beschermingsbesluiten.

***Reactie:** het schrappen van de premiecategorie is ingegeven door de vaststelling dat de financiële ondersteuning hier niet blijkt te leiden tot betere beheersplannen, en dat dit effect nog sterker blijkt te zijn in situaties waar een beheersplan ook een dossiervoorwaarde is voor het bekomen van een erfgoedpremie, en waar het uiteindelijke beheersplan de basis vormt voor latere betoelaging. De financiële ondersteuning leidt de aandacht af van de essentie dat beheersplannen vooral een hulpinstrument moeten zijn in courant beheer. Het blijft ook de bedoeling om beleidsmatig te blijven aansturen op de opmaak van een beheersplan in alle complexe beheerssituaties. Het standpunt van de Vlaamse regering ten aanzien van dit aspect blijft ongewijzigd.*

ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

HOOFDSTUK 1. INLEIDENDE BEPALING

Artikel 1.

Aangezien in dit decreet naast gewestmateries ook gemeenschapsaangelegenheden (bijv. roerende archeologische artefacten) worden behandeld, verwijst dit eerste artikel zowel naar de gemeenschaps- als naar de gewestbevoegdheid.

HOOFDSTUK 2. WIJZIGINGEN VAN HET ONROERENDERFgoedDECREET VAN 12 JULI 2013

Artikel 2.

In artikel 2.1 van het Onroerenderfgoeddecreet worden bijkomend drie definities toegevoegd.

Een eerste definieert “cultuurgoederen”. Deze definitie is momenteel opgenomen in het Onroerenderfgoedbesluit, maar wordt hierbij verplaatst naar het Onroerenderfgoeddecreet.

Een tweede bijkomende definitie betreft “datum van kennisgeving”. Om feitendiscussies te vermijden over de datum van kennisgeving bij verzending via gewone brief of e-mail, worden naar het voorbeeld van het gerechtelijk wetboek weerlegbare vermoedens ingeschreven. Als er sprake zou zijn van een latere kennisgeving, dan moet de ontvanger dit bewijzen en begint de termijn pas te lopen van die latere datum. “Kennisgeving” moet bovendien ruim gezien worden als het meedelen van een beslissing aan de burger ongeacht de formulering in het Onroerenderfgoeddecreet en -besluit (“op de hoogte brengen”, “betekenen”, “kennisgeven”...).

Een derde definitie omschrijft “ingreep in de bodem”. Deze definitie is momenteel opgenomen in de Memorie van Toelichting bij artikel 5.4.1 en artikel 5.4.2 van het Onroerenderfgoeddecreet, maar wordt omwille van de duidelijkheid verplaatst naar het Onroerenderfgoeddecreet. Wel wordt de definitie uitgebreid met een precisering. Zowel vergunningsplichtige als niet-vergunningsplichtige handelingen kunnen gepaard gaan met een bodemingreep en beide kunnen impact hebben op de aanwezige archeologische artefacten. Voor zover de onroerenderfgoedregelgeving de oppervlakte van de ingreep in de bodem als referentie gebruikt voor verplichtingen en vrijstellingen inzake archeologisch onderzoek, worden voor het bepalen van deze oppervlakte enkel de vergunningsplichtige ingrepen in aanmerking genomen. Belangrijke achterliggende nuance is wel dat als desgevallend archeologisch onderzoek aan de orde is, de impact van alle werken in aanmerking wordt genomen. De bevoegde archeoloog bepaalt desgevallend in welke mate ook de zone met niet-vergunningsplichtige ingrepen voorwerp moet zijn van onderzoek, opdat dit volgens de regels van de kunst kan worden uitgevoerd. De definitie van “ingreep in de bodem” wordt uitgebreid, zodat het onderscheid tussen de oppervlakte die als administratieve referentie dient en de oppervlakte die in aanmerking moet worden genomen voor eventueel archeologisch onderzoek expliciet blijkt. Deze explicitering wordt doorgetrokken naar artikel 5.4.1 van het decreet: waar nodig wordt verduidelijkt dat de ‘vergunningsplichtige’ oppervlaktes en ingrepen als referentie gelden voor verplichtingen en vrijstellingen inzake archeologisch onderzoek.

Artikel 3.

In artikel 3.5.1 van het Onroerenderfgoeddecreet wordt gespecificeerd dat de Vlaamse Regering erkenningstypes kan bepalen voor de aanduiding als erkende archeoloog. Deze aanvulling is noodzakelijk opdat in het Onroerenderfgoedbesluit 2 types erkenningen kunnen worden uitgewerkt:

een eerste type erkenning voor archeologen die alle vormen van archeologisch onderzoek mogen uitvoeren en een tweede type erkenning voor archeologen die enkel vooronderzoek zonder ingreep in de bodem mogen uitvoeren en daar archeologienota's over mogen melden. Voor erkende archeologen, natuurlijk persoon, type 1 zal in het uitvoeringsbesluit worden aangepast dat zij moeten beschikken over een archeologische opgravingservaring van minimaal een jaar gedurende de tien jaar die voorafgaan aan de datum van de aanvraag tot aanduiding. Dit betekent een versoepeling van de huidige erkenningsvoorwaarden waarbij archeologen (natuurlijke personen) moeten aantonen te beschikken over een archeologische opgravingservaring van minimaal een jaar gedurende de vijf jaar die voorafgaan aan de datum van de aanvraag tot aanduiding. Voor erkende archeologen, natuurlijk persoon, type 2 volstaat een masterdiploma archeologie en het onderschrijven van de Code van Goede Praktijk voor Archeologie en Metaaldetectie.

Artikel 4.

Het invoeren van een gedifferentieerde erkenning voor archeologen noodzaakt dat de van rechtswege erkenning van het agentschap wordt gespecificeerd. Om die reden wordt in artikel 3.5.2 van het Onroerenderfgoeddecreet een bijkomende delegatie voorzien voor het bepalen van het erkenningstype van het agentschap. De van rechtswege erkenningen van archeologen worden verder uitgewerkt in uitvoeringsbepalingen in het Onroerenderfgoedbesluit.

Artikel 5.

In het Onroerenderfgoeddecreet wordt de beveiligde zending in twee richtingen opgelegd, namelijk in de communicatie van de burger naar de overheid en omgekeerd. In het eerste geval lijkt het niet opportuun om de beveiligde zending op te leggen voor documenten die de burger (of andere externe actoren) moet indienen (aanvragen voor subsidies, toelatingen, erkenningen...). Aan de burger wordt de keuze gelaten om die documenten in te dienen per e-mail, per gewone brief of via een door het agentschap ter beschikking gesteld elektronisch platform, wat de klantvriendelijkheid ten goede komt. Om die reden wordt in artikel 4.1.3, vierde lid, Onroerenderfgoeddecreet aangepast dat bezwaren in het kader van het openbaar onderzoek verbonden aan de vaststelling van een inventaris schriftelijk kunnen worden bezorgd.

Artikel 6.

In artikel 4.1.4 van het Onroerenderfgoeddecreet wordt bijkomend opgenomen dat voor het verwijderen uit een vastgestelde inventaris van een onroerend goed dat volledig gesloopt of verdwenen is, geen openbaar onderzoek moet worden georganiseerd.

Artikel 7.

Bij vastgestelde inventarissen (art. 4.1.6 en art. 4.1.7 Onroerenderfgoeddecreet) en beschermingen (art. 6.1.4, art. 6.1.14, art. 6.2.5, art. 6.2.6, art. 12.1.38, art. 12.3.5 en art. 12.3.6 Onroerenderfgoeddecreet) is telkens sprake van *“een gegeorefereerd plan waarop het onroerend goed nauwkeurig wordt aangeduid”*. Vanuit technisch oogpunt is de formulering *“gegeorefereerd plan”* onmogelijk. Het plan is immers een manier om de geografische afbakening van een onroerend goed, dat middels het Lambert 72 coördinatensysteem cartografisch *gegeorefereerd* is, te visualiseren. In de praktijk wordt de perimeter van een beschermd goed afgebakend op een analoog plan bij het beschermingsbesluit, terwijl bij de vaststelling van inventarissen de items op een digitaal plan afgebakend worden. Deze werkwijze laat perfect toe dat het vastgestelde of beschermde goed nauwkeurig wordt aangeduid/afgelijnd. Opdat de bepaling in het decreet overeenkomt met de praktijk wordt *“gegeorefereerd”* geschrapt in artikel 4.1.6, artikel 4.1.7, artikel 6.1.4, artikel 12.3.5 en artikel 12.3.6.

Artikel 8.

In artikel 4.1.11 van het Onroerenderfgoeddecreet over de (notariële) informatieplicht in de publiciteit, onderhandse en authentieke akte in het kader van een overdracht van een geïnventariseerd onroerend goed wordt toegevoegd dat de informatieplicht niet alleen geldt in geval van overdracht van opstal- en erfpachtrecht, maar ook wanneer dit recht effectief gevestigd wordt.

Artikel 9.

Artikel 5.4.6 van het Onroerenderfgoeddecreet regelt de melding van een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem door de erkende archeoloog. De conceptnota "Aanpassing Onroerenderfgoeddecreet naar aanleiding van de ex-post evaluatie" vervangt deze melding door een toelating (zie ook artikel 15 van dit wijzigingsdecreet). Het vervangen van de melding door een toelating heeft als gevolg dat in artikel 5.1.3 van het Onroerenderfgoeddecreet de verwijzing naar de melding aan het agentschap of in voorkomend geval de erkende onroerenderfgoedgemeente moet worden geschrapt.

Artikel 10.

Dit artikel regelt diverse wijzigen aan artikel 5.4.1 van het Onroerenderfgoeddecreet.

Een eerste wijziging is het gevolg van het vervangen van de bekrachtiging van archeologienota's door een meldingsplicht (zie ook artikel 17 en artikel 18 van dit wijzigingsdecreet):

- Als gevolg van deze meldingsplicht volstaat het – in de gevallen omschreven in artikel 5.4.1, eerste lid, van het Onroerenderfgoeddecreet – de gemelde archeologienota (i.p.v. de bekrachtigde archeologienota) toe te voegen aan de aanvraag van een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen met ingreep in de bodem.
- De introductie van de meldingsplicht gaat gepaard met een aktenaam door het agentschap of de erkende onroerenderfgoedgemeente (zie ook artikel 19 en artikel 20 van dit wijzigingsdecreet). Hierdoor moet worden toegevoegd dat archeologienota's en nota's waarvan akte is genomen (i.p.v. de bekrachtigde archeologienota of bekrachtigde nota) in het kader van een vorige vergunningsaanvraag opnieuw kunnen worden ingediend als de omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen met ingreep in de bodem betrekking heeft op hetzelfde perceel of dezelfde percelen en de ingreep in de bodem van de te vergunnen werken overeenkomt met de ingreep in de bodem van de archeologienota waarvan akte is genomen.

Een tweede wijziging is het gevolg van de verruimde definitie van "ingreep in de bodem". De beoogde explicitering wordt doorgetrokken naar artikel 5.4.1 van het decreet: waar nodig wordt verduidelijkt dat de 'vergunningsplichtige' oppervlaktes en ingrepen als referentie gelden voor verplichtingen en vrijstellingen inzake archeologisch onderzoek.

Tot slot worden twee bijkomende vrijstellingen toegevoegd:

- De vrijstelling voor werkzaamheden binnen het gabarit van bestaande lijninfrastructuur en haar aanhorigheden was eerder opgenomen in het Onroerenderfgoeddecreet, maar werd door de wijzigingen als gevolg van het "decreet van 7 juli 2017 houdende wijziging van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2017, wat het archeologisch onderzoek bij vergunningsplichtige ingrepen in de bodem betreft" onbedoeld geschrapt.
- Nieuw is de toevoeging dat erkende onroerenderfgoedgemeenten terreinen kunnen vrijstellen van de verplichting tot de opmaak van een archeologienota. Deze mogelijkheid geldt voor percelen van maximaal 5000 m² die gelegen zijn binnen het grondgebied van de betreffende

gemeente. De percelen mogen geen betrekking hebben op beschermde goederen of op percelen die gelegen zijn in vastgestelde archeologische zones: hiervoor blijven de algemene criteria van artikel 5.4.1 gelden.

De vrijstellingsmogelijkheid moet vastgelegd zijn in een gemeentelijk reglement, en moet gebaseerd zijn op onderzoek met betrekking tot de archeologische situatie in de betrokken gemeente. Dit onderzoek is te verrichten door een erkend archeoloog. Basis voor de vrijstelling is dat uit de specifieke en gespecialiseerde kennis over de archeologische ondergrond in de gemeente kan worden afgeleid dat de opmaak van een archeologienota geen meerwaarde biedt omdat op basis van waarnemingen en wetenschappelijke argumenten onderbouwd kan worden dat ze met hoge waarschijnlijkheid geen archeologische waarde hebben.

Aangaande de vrijstellingen kunnen nadere regels worden bepaald door de Vlaamse Regering. Inzake de gemeentelijke vrijstelling wordt daarbij de regeling voorzien dat de gemeentelijke vrijstellingscriteria zich moeten spiegelen aan deze die op Vlaams niveau worden gehanteerd bij de opmaak van de kaart met gebieden waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt (GGA-kaart). Als op basis van een gemeentelijk reglement bijkomende gebieden worden vrijgesteld, moet de gemeente dit melden aan het agentschap Onroerend Erfgoed, opdat de GGA-kaart kan worden geactualiseerd. Aangezien de systematiek aangaande de GGA-kaart volledig wordt geregeld in het uitvoeringsbesluit, wordt voorgesteld ook deze precisering enkel daar te regelen.

Artikel 11.

Dit artikel regelt diverse wijzigen aan artikel 5.4.2 van het Onroerenderfgoeddecreet.

Een eerste wijziging is het gevolg van het vervangen van de bekrachtiging van archeologienota's door een meldingsplicht (zie ook artikel 17 en artikel 18 van dit wijzigingsdecreet). Als gevolg van deze meldingsplicht volstaat het – in de gevallen omschreven in artikel 5.4.2, eerste lid, van het Onroerenderfgoeddecreet – de gemelde archeologienota (i.p.v. de bekrachtigde archeologienota) toe te voegen aan de aanvraag van een omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden.

Met het “decreet van 7 juli 2017 houdende wijziging van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2017, wat het archeologisch onderzoek bij vergunningsplichtige ingrepen in de bodem betreft” werd een extra vrijstelling van het toevoegen van een bekrachtigde archeologienota ingevoerd bij aanvragen voor het bijstellen van een omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden, indien deze niet gepaard gaan met bijkomende ingrepen in de bodem. Omwille van de vervanging van de bekrachtiging van archeologienota's door een meldingsplicht, wordt aangepast dat geen gemelde archeologienota (i.p.v. bekrachtigde archeologienota) moet worden toegevoegd.

Het vervangen van de bekrachtiging van archeologienota's en nota's door een meldingsplicht (zie hoger) gaat gepaard met een aktename door het agentschap of de erkende onroerenderfgoedgemeente (zie ook artikel 19 en artikel 20 van dit wijzigingsdecreet). Hierdoor moet worden toegevoegd dat archeologienota's en nota's waarvan akte is genomen (i.p.v. de bekrachtigde archeologienota of bekrachtigde nota) in het kader van een vorige vergunningsaanvraag opnieuw kunnen worden ingediend als de omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden betrekking heeft op hetzelfde perceel of dezelfde percelen en de ingreep in de bodem van de te vergunnen werken overeenkomt met de ingreep in de bodem van de archeologienota waarvan akte is genomen.

Artikel 12.

In artikel 5.4.3 van het Onroerenderfgoeddecreet worden de nodige wijzigingen doorgevoerd als gevolg van de vervanging van de bekrachtiging van archeologienota's en nota's door een meldingsplicht (zie ook artikel 17 en artikel 18 van dit wijzigingsdecreet). Ook wordt aangepast dat de vergunningsaanvrager de aktename van de archeologienota (i.p.v. bekrachtigde

archeologienota) aan de vergunningverlenende overheid moet bezorgen voor het verstrijken van de termijnen voor het verlenen van de vergunning.

Artikel 13.

Het vervangen van de bekrachtiging van archeologienota's en nota's door een meldingsplicht (zie hoger) gaat gepaard met een aktename door het agentschap of de erkende onroerendergoedgemeente (zie ook artikel 19 en artikel 20 van dit wijzigingsdecreet).

In artikel 5.4.4 van het Onroerendergoeddecreet worden de nodige wijzigingen doorgevoerd waardoor de verplichtingen van de vergunningsverlener als volgt zijn: het opnemen van het naleven van de archeologienota waarvan akte is genomen (i.p.v. de bekrachtigde archeologienota) als voorwaarde in de vergunning, het bezorgen van een afschrift van de vergunningen waarin het naleven van archeologienota's waarvan akte is genomen (i.p.v. de bekrachtigde archeologienota's) als voorwaarde wordt opgenomen en het niet verlenen van vergunningen vóór de archeologienota waarvan akte is genomen (i.p.v. de bekrachtigde archeologienota) door de vergunningaanvrager is bezorgd.

Artikel 14.

In artikel 5.4.5 van het Onroerendergoeddecreet worden de nodige wijzigingen doorgevoerd als gevolg van de vervanging van de bekrachtiging van archeologienota's en nota's door een meldingsplicht (zie ook artikel 17 en artikel 18 van dit wijzigingsdecreet).

Artikel 15.

In artikel 5.4.6 van het Onroerendergoeddecreet wordt de melding van archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem vervangen door een toelating. Het is de erkende archeoloog die de toelating aanvraagt via het digitale platform dat het agentschap daarvoor beschikbaar stelt. Afhankelijk of het archeologisch vooronderzoek betrekking heeft op percelen gelegen binnen het grondgebied van een erkende onroerendergoedgemeente is het de onroerendergoedgemeente of het agentschap die de toelatingsaanvraag behandelt. De aanvraag tot toelating bevat dezelfde gegevens als de melding van archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem.

Binnen een termijn van vijftien dagen beslist het agentschap of de erkende onroerendergoedgemeente over de toelatingsaanvraag. Wordt binnen deze termijn geen beslissing genomen, dan wordt de toelating geacht goedgekeurd te zijn. Het archeologisch vooronderzoek met ingreep kan worden aangevat van zodra de goedkeuring wordt verleend. Bij weigering van vooronderzoek met ingreep in de bodem of het koppelen van voorwaarden eraan, kan administratief beroep worden ingediend door de initiatiefnemer of de erkende archeoloog. Het agentschap kan eveneens administratief beroep indienen tegen de beslissingen van de erkende onroerendergoedgemeente.

Artikel 16.

In artikel 5.4.7 van het Onroerendergoeddecreet wordt aangepast dat het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem o.m. moet worden uitgevoerd overeenkomstig de voorgestelde uitvoeringswijze in de toelating (i.p.v. melding).

Artikel 17. en artikel 18.

De vervanging van de bekrachtiging door een meldingsplicht noodzaakt een aanpassing in de titel van onderafdeling 4. De melding wordt in artikel 5.4.8 van het Onroerendergoeddecreet uitgeschreven. Het is de erkende archeoloog die de archeologienota meldt via het digitale platform

dat het agentschap daarvoor beschikbaar stelt. Afhankelijk of de archeologienota betrekking heeft op percelen gelegen binnen het grondgebied van een erkende onroerenderfgoedgemeente is het de onroerenderfgoedgemeente of het agentschap die de melding behandelt. De gegevens die minstens in de archeologienota moeten worden opgenomen, blijven ongewijzigd.

Artikel 19. en artikel 20.

De aktename van archeologienota's (i.p.v. bekrachtiging) noodzaakt een aanpassing in de titel van onderafdeling 5. De aktename wordt in artikel 5.4.9 van het Onroerenderfgoeddecreet uitgeschreven. Binnen een termijn van vijftien dagen bezorgt het agentschap of de erkende onroerenderfgoedgemeente de meldingsakte aan de initiatiefnemer en de erkende archeoloog. In de meldingsakte kunnen voorwaarden worden opgelegd. Als de termijn van vijftien dagen wordt overschreden, wordt de archeologienota geacht in akte genomen te zijn. De initiatiefnemer of de erkende archeoloog kan administratief beroep instellen tegen de aktename, de niet-aktename of de aan de aktename gekoppelde voorwaarden. Het agentschap kan eveneens administratief beroep indienen tegen de beslissing ter zake van de erkende onroerenderfgoedgemeente. De aktename geldt als toelating voor de in de archeologienota omschreven archeologische opgraving.

Artikel 21.

De aktename van archeologienota's (i.p.v. bekrachtiging) noodzaakt een aanpassing in de titel van onderafdeling 6 (uitvoering archeologienota waarvan akte is genomen i.p.v. uitvoering bekrachtigde archeologienota).

Artikel 22.

In artikel 5.4.11 van het Onroerenderfgoeddecreet wordt aangepast dat de archeologische opgraving o.m. moet worden uitgevoerd overeenkomstig de voorwaarden van de aktename (i.p.v. bekrachtiging).

Artikel 23. en artikel 24.

De melding en aktename van archeologienota's bij de onmogelijkheid of de onwenselijkheid om voorafgaand aan het aanvragen van de vergunning een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem uit te voeren worden in artikel 5.4.12 en artikel 5.4.13 van het Onroerenderfgoeddecreet uitgeschreven. Het is de erkende archeoloog die de archeologienota meldt via het digitale platform dat het agentschap daarvoor beschikbaar stelt. Afhankelijk of de archeologienota betrekking heeft op percelen gelegen binnen het grondgebied van een erkende onroerenderfgoedgemeente is het de onroerenderfgoedgemeente of het agentschap die de melding behandelt. De gegevens die minstens in de archeologienota moeten worden opgenomen, blijven ongewijzigd.

Binnen een termijn van vijftien dagen bezorgt het agentschap of de erkende onroerenderfgoedgemeente de meldingsakte aan de initiatiefnemer en de erkende archeoloog. In de meldingsakte kunnen voorwaarden worden opgelegd. Als de termijn van vijftien dagen wordt overschreden, wordt de archeologienota geacht in akte genomen te zijn. De initiatiefnemer of de erkende archeoloog kan administratief beroep instellen tegen de aktename, de niet-aktename of de aan de aktename gekoppelde voorwaarden. Het agentschap kan eveneens administratief beroep indienen tegen de beslissing ter zake van de erkende onroerenderfgoedgemeente. De aktename geldt als toelating voor het in de archeologienota omschreven archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem.

Artikel 25.

In artikel 5.4.14 van het Onroerenderfgoeddecreet wordt aangepast dat de aanvang van het archeologisch vooronderzoek met ingreep in bodem, opgenomen in de archeologienota waarvan akte

is genomen (i.p.v. bekrachtigde archeologienota) moet worden gemeld aan het agentschap en de erkende onroerenderfgoedgemeente.

Artikel 26.

In artikel 5.4.15 van het Onroerenderfgoeddecreet wordt aangepast dat het archeologisch vooronderzoek met ingreep in bodem o.m. moet worden uitgevoerd overeenkomstig de uitvoeringswijze in de archeologienota waarvan akte is genomen (i.p.v. bekrachtigde archeologienota).

Artikel 27. en artikel 28.

De melding en aktename van nota's bij de onmogelijkheid of de onwenselijkheid om voorafgaand aan het aanvragen van de vergunning een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem uit te voeren worden in artikel 5.4.16 en artikel 5.4.17 van het Onroerenderfgoeddecreet uitgeschreven. Het is de erkende archeoloog die na het beëindigen van het onderzoek de nota meldt via het digitale platform dat het agentschap daarvoor beschikbaar stelt. Afhankelijk of de nota betrekking heeft op percelen gelegen binnen het grondgebied van een erkende onroerenderfgoedgemeente is het de onroerenderfgoedgemeente of het agentschap die de melding behandelt. De gegevens die minstens in de nota moeten worden opgenomen, blijven ongewijzigd.

Binnen een termijn van vijftien dagen bezorgt het agentschap of de erkende onroerenderfgoedgemeente de meldingsakte aan de initiatiefnemer en de erkende archeoloog. In de meldingsakte kunnen voorwaarden worden opgelegd. Als de termijn van vijftien dagen wordt overschreden, wordt de nota geacht in akte genomen te zijn. De initiatiefnemer of de erkende archeoloog kan administratief beroep instellen tegen de aktename, de niet-aktename of de aan de aktename gekoppelde voorwaarden. Het agentschap kan eveneens administratief beroep indienen tegen de beslissing ter zake van de erkende onroerenderfgoedgemeente. De aktename geldt als toelating voor de in de nota omschreven archeologische opgraving.

Artikel 29.

In artikel 5.4.19 van het Onroerenderfgoeddecreet wordt aangepast dat de archeologische opgraving o.m. moet worden uitgevoerd overeenkomstig de voorwaarden van de aktename (i.p.v. bekrachtiging).

Artikel 30.

Artikel 5.4.20 van het Onroerenderfgoeddecreet bepaalt dat de erkende archeoloog een archeologierapport per beveiligde zending bezorgt aan het agentschap binnen 2 maanden na het beëindigen van de archeologische opgraving.

Het verplicht opleggen van de beveiligde zending in de communicatie van de erkende archeoloog naar de overheid lijkt niet opportuun en bovendien weinig klantvriendelijk. Om die reden wordt in artikel 5.4.20 van het Onroerenderfgoeddecreet aangepast dat het archeologierapport via het digitale platform dat het agentschap ter beschikking stelt kan worden bezorgd. Ook wordt de formulering van de termijn van bezorgen aangepast tot 60 dagen (i.p.v. twee maanden) en dat als gevolg van de keuze consequent te kiezen voor een aanduiding in kalenderdagen.

Artikel 31.

Artikel 5.4.21 van het Onroerenderfgoeddecreet bepaalt dat de erkende archeoloog een eindverslag per beveiligde zending bezorgt aan het agentschap binnen 2 jaar na het beëindigen van de archeologische opgraving.

Het verplicht opleggen van de beveiligde zending in de communicatie van de erkende archeoloog naar de overheid lijkt niet opportuun en bovendien weinig klantvriendelijk. Om die reden wordt in artikel 5.4.21 van het Onroerenderfgoeddecreet aangepast dat het eindverslag via het digitale platform dat het agentschap ter beschikking stelt kan worden bezorgd.

Artikel 32. en artikel 33.

De toelating van archeologische vooronderzoeken met ingreep in de bodem (i.p.v. melding) noodzaakt een aanpassing in de titel van onderafdeling 10. Het digitaal beschikbaar stellen van de toelatingen en meldingen van vooronderzoek met ingreep in de bodem, archeologienota's en nota's wordt geregeld in artikel 5.4.22 van het Onroerenderfgoeddecreet. Deze databank moet onder meer de uitwisseling van informatie tussen de verschillende betrokken overheden vergemakkelijken.

Artikel 34. en artikel 35.

Het verplicht opleggen van de beveiligde zending in de communicatie van de erkende archeoloog naar de overheid lijkt niet opportuun en bovendien weinig klantvriendelijk. Om die reden wordt in verschillende artikelen van het Onroerenderfgoeddecreet aangepast dat documenten via het digitale platform dat het agentschap ter beschikking stelt kunnen worden bezorgd. Deze aanpassing noodzaakt het invoegen van een bijkomende onderafdeling 11 (digitaal platform voor archeologie). In deze onderafdeling wordt geregeld dat, indien het digitaal platform niet beschikbaar is omwille van technische redenen, documenten per beveiligde zending kunnen worden bezorgd.

Artikel 36.

Artikel 5.5.4, tweede lid, van het Onroerenderfgoeddecreet bepaalt dat de erkende archeoloog een archeologierapport per beveiligde zending bezorgt aan het agentschap binnen 2 maanden na het beëindigen van de archeologische opgraving. Artikel 5.5.4, derde lid, van het Onroerenderfgoeddecreet bepaalt dat de erkende archeoloog een eindverslag per beveiligde zending bezorgt aan het agentschap binnen 2 jaar na het beëindigen van de archeologische opgraving.

Het verplicht opleggen van de beveiligde zending in de communicatie van de erkende archeoloog naar de overheid lijkt niet opportuun en bovendien weinig klantvriendelijk. Om die reden wordt in artikel 5.5.4, tweede en derde lid, van het Onroerenderfgoeddecreet aangepast dat het archeologierapport en het eindverslag via het digitale platform dat het agentschap ter beschikking stelt kan worden bezorgd. Ook wordt de formulering van de termijn waarbinnen het archeologierapport moet worden bezorgd aangepast tot 60 dagen (i.p.v. twee maanden) en dat als gevolg van de keuze consequent te kiezen voor een aanduiding in kalenderdagen.

Artikel 37.

Artikel 6.1.3 van het decreet regelt de consultatie van betrokken partijen voorafgaand aan de voorlopige bescherming. De zakelijkrechthouders zijn niet opgenomen in de lijst van te consulteren actoren. Aangezien zakelijkrechthouders het meest rechtstreeks gevat worden door een bescherming, wordt voorzien om hen in dit stadium toch al te informeren over de geplande procedure, en hen de mogelijkheid te bieden om, indien zij dit wensen, opmerkingen te formuleren. Dit moet schriftelijk gebeuren, binnen de zestig dagen volgend op de kennisgeving. Gelet op het cruciale belang van een positieve dialoog met de zakelijkrechthouder wordt er bewust niet geopteerd voor een procedure met expliciete adviesvraag en de consequentie dat het uitblijven van een advies betekent dat dit gunstig is. Om procedurefouten te vermijden, wordt het voorafgaand informeren van zakelijkrechthouders en de mogelijkheid om opmerkingen te formuleren beperkt tot geplande beschermingen als monument, stads- of dorpsgezicht en archeologische site.

Artikel 38.

Er wordt in artikel 6.1.6, tweede lid, van het Onroerenderfgoeddecreet een termijn van 30 dagen na kennisgeving van de voorlopige bescherming ingevoerd voor het schriftelijk richten van een verzoek gehoord te worden.

Omdat het verplicht opleggen van de beveiligde zending in de communicatie van de burger naar de overheid niet opportuun en bovendien weinig klantvriendelijk is, wordt in artikel 6.1.6, derde lid, 3° aangepast dat zakelijkrechthouders het agentschap schriftelijk op de hoogte brengen van de eventuele verkoop of overdracht van het onroerend goed.

Met “schriftelijk” wordt verzending per e-mail, per gewone brief of via een door het agentschap ter beschikking gesteld elektronisch platform bedoeld.

Artikel 39.

In artikel 6.1.7 van het Onroerenderfgoeddecreet worden drie wijzigingen doorgevoerd.

De wijzigingen in het tweede en zevende lid zijn het gevolg van het consequent kiezen voor een zelfde formulering van de aanvang van termijnen. De wijzigingen in het vijfde en zesde lid komen tegemoet aan het reduceren van de vormvereiste van de beveiligde zending. Opmerkingen en bezwaren in het kader van het openbaar onderzoek bij een besluit tot voorlopige bescherming mogen voortaan schriftelijk worden bezorgd. Hetzelfde geldt voor de processen-verbaal die door de betrokken gemeenten aan het agentschap moeten worden bezorgd. Met “schriftelijk” wordt verzending per e-mail, per gewone brief of via een door het agentschap ter beschikking gesteld elektronisch platform bedoeld.

Artikel 40.

In artikel 6.1.9 van het Onroerenderfgoeddecreet worden vier wijzigingen doorgevoerd.

De wijziging in paragraaf 1, eerste lid is het gevolg van het consequent kiezen voor een zelfde formulering van de aanvang van termijnen. De wijzigingen in paragraaf 1, eerste en tweede lid en paragraaf 2, eerste lid, betreffen een aanpassing van de formulering van termijnen in kalenderdagen (270 dagen i.p.v. negen maanden en 90 dagen i.p.v. drie maanden).

Artikel 41.

Bij vastgestelde inventarissen (art. 4.1.6 en art. 4.1.7 Onroerenderfgoeddecreet) en beschermingen (art. 6.1.4, art. 6.1.14, art. 6.2.5, art. 6.2.6, art. 12.1.38, art. 12.3.5 en art. 12.3.6 Onroerenderfgoeddecreet) is telkens sprake van *“een gegeorefereerd plan waarop het onroerend goed nauwkeurig wordt aangeduid”*. Vanuit technisch oogpunt is de formulering *“gegeorefereerd plan”* onmogelijk. Het plan is immers een manier om de geografische afbakening van een onroerend goed, dat middels het Lambert 72 coördinatensysteem cartografisch *gegeorefereerd* is, te visualiseren. In de praktijk wordt de perimeter van een beschermd goed afgebakend op een analoog plan bij het beschermingsbesluit, terwijl bij de vaststelling van inventarissen de items op een digitaal plan afgebakend worden. Deze werkwijze laat perfect toe dat het vastgestelde of beschermde goed nauwkeurig wordt aangeduid/afgelijnd. Opdat de bepaling in het decreet overeenkomt met de praktijk wordt “gegeorefereerd” geschrapt in artikel 6.1.14 en artikel 6.2.5.

Artikel 42.

In artikel 6.1.16, tweede lid, wordt de nummering verbeterd en in punt 3° aangepast dat zakelijkrechthouders het agentschap schriftelijk op de hoogte brengen van de eventuele verkoop of

overdracht van het onroerend goed. Met “schriftelijk” wordt verzending per e-mail, per gewone brief of via een door het agentschap ter beschikking gesteld elektronisch platform bedoeld.

Artikel 43.

In artikel 6.2.1. van het decreet worden de situaties opgesomd, waarin de Vlaamse Regering kan overgaan tot het wijzigen of opheffen van een besluit tot definitieve bescherming. Wijzigen of opheffen kan onder meer als het verplaatsen van het beschermde goed nodig is voor het behoud ervan (punt 2° van het artikel). De argumentatie wordt nu verruimd met de gevallen waarin het algemeen belang verplaatsing noodzaakt.

Artikel 44. en artikel 45.

Artikel 6.2.3. van het decreet regelt de procedure voor het geheel of gedeeltelijk wijzigen of opheffen van een definitief beschermingsbesluit.

Voor de gevallen waarin een verplaatsing vereist is, wordt een specifieke procedure voorzien. Om een beschermd goed te verplaatsen voorzagt het Onroerenderfgoeddecreet voorheen een dubbele procedure, namelijk een opheffing gevolgd door een herbescherming, telkens met een voorlopige en definitieve fase. Het wijzigingsdecreet voorziet voor het verplaatsen van een beschermd goed een snellere wijzigingsprocedure in 2 stappen.

De normale wijzigingsprocedure is gespiegeld aan de beschermingsprocedure en voorziet voorafgaande advisering door de betrokken openbare besturen en de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed (VCOE). Na de voorlopige vaststelling van het wijzigingsbesluit wordt er een openbaar onderzoek georganiseerd en kunnen de zakelijkrechthouders vragen om gehoord te worden. De rechtsgevolgen worden van kracht na de definitieve vaststelling van het wijzigingsbesluit.

Voor de gevallen waarin een beoogde verplaatsing aanleiding is voor de wijziging, wordt er een specifieke procedure voorzien, waardoor het verplaatsen van het erfgoed kan gebeuren in de periode tussen de voorlopige en definitieve vaststelling van het wijzigingsbesluit, de bescherming op de oude locatie van kracht blijft tot het erfgoed veilig naar de nieuwe locatie is overgebracht, en de bescherming op de nieuwe locatie wordt verankerd in het definitieve wijzigingsbesluit. Op die manier blijft het erfgoed op elk moment tijdens de verplaatsing beschermd en blijven de erfgoedwaarden van het goed gevrijwaard.

Om te vermijden dat de gekoppelde verplaatsing en wijziging van het beschermingsbesluit wordt geblokkeerd, wordt verplaatsing slechts overwogen op basis van een voorafgaand, gezamenlijk verzoek of akkoord van de betrokken zakelijkrechthouders en worden de tussentijdse advies- en consultatiemomenten verschoven naar de periode voorafgaand aan de vaststelling van het voorlopige wijzigingsbesluit:

- Het betreft met name de consultatie en het op hun verzoek horen van de betrokken zakelijkrechthouders, en het organiseren van een openbaar onderzoek. Belangrijke nuance is dat zowel de zakelijkrechthouders van de oude als deze van de nieuwe locatie gevat moeten worden, dat de wijzigingsbesluiten aan deze dubbele doelgroep moeten worden betekend, en dat als het goed verplaatst wordt naar een andere gemeente, in twee gemeenten een openbaar onderzoek moet worden georganiseerd. De procedurevereisten, zoals ook de verplichting van zakelijkrechthouders om de gebruikers van het betreffende erfgoed op de hoogte te stellen van de hangende wijziging, worden onverminderd overgenomen.
- Net zoals bij een nieuwe bescherming worden de adviezen van de betrokken openbare besturen en de VCOE vooraf ingewonnen. Artikel 6.2.4. van het decreet, waarin het verplicht advies van de VCOE voor alle wijzigingsprocedures wordt geregeld, wordt dienaangaande bijgestuurd.
- Tenslotte wordt behandeling van de bezwaren en adviezen reeds opgenomen als bijlage bij het voorlopige wijzigingsbesluit.

Artikel 46. en artikel 47.

Het opheffen of wijzigen van definitieve beschermingsbesluiten verloopt in 2 stappen met een voorlopige en definitieve beslissing. In artikels 6.2.5. en 6.2.6. wordt respectievelijk de samenstelling van een besluit tot voorlopige en definitieve wijziging of opheffing geregeld. Het wijzigingsdecreet voorziet een aantal algemene correcties, en een aantal bijsturingen in functie van de gewijzigde verplaatsingsprocedure:

In artikel 6.2.5., wordt in het eerste lid voor de volledigheid ook de formele ‘vaststelling’ van het besluit door de Vlaamse Regering geëxpliciteerd. Daarnaast wordt in het eerste lid ook gepreciseerd dat in het geval van verplaatsing in het voorlopige wijzigingsbesluit ook duidelijke termijnen moeten opgenomen worden waarbinnen die maatregelen moeten uitgevoerd worden.

Onder artikel 6.2.5 worden onder het tweede lid vermelde, vereiste bijlagen bijgesteld:

- in punt 1° wordt het woord ‘gegeorefereerd’ geschrapt om dezelfde reden als hoger vermeld en met betrekking tot het te verplaatsen erfgoed gepreciseerd dat zowel de oorspronkelijke als de nieuwe plaats moeten worden afgelijnd, en dat ook de plaatsen van aanplakking op de twee locaties moeten worden aangeduid.
- een vierde bijlage wordt toegevoegd: een document waarin het agentschap zich uitspreekt over de ingediende bezwaren en opmerkingen en in voorkomend geval over de uitgebrachte adviezen en het verslag van de hoorzitting. Dit is het gevolg van het verplaatsen van consultaties tussen de voorlopige en definitieve vaststelling van het besluit naar de periode voorafgaand aan de opstart van de procedure

In artikel 6.2.6, eerste lid wordt de passage in punt 8° over de verplaatsingsmodaliteiten in het definitieve wijzigingsbesluit geschrapt. De nieuwe procedure voorziet immers de verplaatsing voor de definitieve vaststelling van het besluit.

Onder 6.2.6. worden de onder het tweede lid vermelde, vereiste bijlagen bijgesteld:

- in punt 1° wordt het woord ‘gegeorefereerd’ geschrapt om dezelfde reden als hoger vermeld
- De formulering met betrekking tot de 4de bijlage, vermeld onder 6.2.6, voorheen algemeen ‘een document waaruit de behandeling van de bezwaren blijkt’, wordt gelijkgeschakeld met de formulering met betrekking tot de 4de bijlage, vermeld onder 6.2.5. (zie hoger).

Artikel 48. t.e.m. artikel 50.

Voor wijzigingsprocedures omwille van verplaatsing, wordt in het decreet een nieuw artikel 6.2.8 ingeschreven, dat inspeelt op de eigenlijke verplaatsing (ontmantelen, verplaatsen en heroprichten) van het erfgoed. Aangezien het nieuwe artikel 6.2.8 inspeelt op de rechtsgevolgen voor deze specifieke categorie wijzigingsprocedure, wordt het toepassingsgebied van artikel 6.2.7, dat de rechtsgevolgen voor alle wijzigings- en opheffingsprocedures behandelt, ingekrompen.

Na de vaststelling van het voorlopige wijzigingsbesluit, wordt de initiatiefnemer geacht de nodige stappen te zetten om voor het verplaatsen van het erfgoed de vereiste vergunningen of toelatingen te bekomen. Met “vergunning” worden de vergunningen, toelatingen, machtigingen, ontheffingen of afwijkingen vermeld in artikel 6.4.4 van het Onroerenderfgoeddecreet bedoeld.

Artikel 6.2.8 voorziet dat na de vaststelling van het voorlopige wijzigingsbesluit de rechtsgevolgen van de oude bescherming van kracht blijven, zodat het agentschap Onroerend Erfgoed een stem houdt in de vergunningsprocedure en de verplaatsing dus gecontroleerd kan verlopen. Zo worden erfgoedwaarden van het te verplaatsen beschermd goed gevrijwaard zolang de effectieve verplaatsing niet gestart of voltooid is. Daarnaast is ook artikel 6.1.9 van toepassing waardoor vanaf de voorlopige wijziging op de nieuwe locatie rechtsgevolgen ontstaan: men moet de reeds gerealiseerde delen in stand houden én men mag niets doen wat de oprichting van het gedemonteerde beschermd erfgoed op de nieuwe locatie kan verhinderen.

Om het verplaatsen (en dus ontmantelen) van beschermd erfgoed mogelijk en controleerbaar te maken, wordt aan artikel 6.4.7 (dat het slopen van beschermde monumenten verbiedt, en uitzonderingen op deze regel formuleert) een specifieke paragraaf toegevoegd, die het toelaten van deze verplaatsing mogelijk maakt. Die toelating bevat de voorwaarden voor de ontmanteling, de verplaatsing en de heroprichting. Die voorwaarden zijn een detaillering of concretisering van de maatregelen voor de ontmanteling, de verplaatsing en de heroprichting opgenomen in het voorlopige wijzigingsbesluit.

Nadat de verplaatsing is uitgevoerd, wordt het definitieve wijzigingsbesluit vastgesteld, en kan dit gebaseerd worden op de nieuwe toestand. In functie van de vergunningsprocedure wordt de mogelijkheid ingebouwd om de geldigheidsduur van het voorlopige wijzigingsbesluit met 270 dagen (9 maanden) te verlengen (in tegenstelling tot de 90 dagen (3 maanden) die in artikel 6.1.9, §2 zijn voorzien). Bovendien schorst het bekomen van de toelating of vergunning de termijn, zodanig dat er voldoende tijd is voor de uitvoering van de toelating of vergunning.

Het besluit tot voorlopige wijziging vervalt van rechtswege als er geen toelating of vergunning voor de verplaatsing is bekomen binnen die termijn van 270 dagen (eventueel verlengd), of er geen reële aanvang is geweest van de werken binnen de 2 jaar na het bekomen van de toelating of vergunning. Op die vervaltermijn van 2 jaar, worden er net zoals in het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning uitzonderingen voorzien voor omgevingsvergunningen (bv. schorsing van die termijn van 2 jaar gedurende de behandelingstermijn bij de Raad voor Vergunningenbetwistingen). Een administratief beroep tegen een toelating schorst die termijn niet, omdat de behandelingstermijn slechts 30 dagen in beslag neemt (art. 6.3.20 Onroerenderfgoedbesluit).

Artikel 51. en artikel 52.

In artikel 6.4.8 en artikel 6.4.9 van het Onroerenderfgoeddecreet over de (notariële) informatieplicht in de publiciteit, onderhandse en authentieke akte in het kader van een overdracht van een beschermd onroerend goed wordt toegevoegd dat de informatieplicht niet alleen geldt in geval van overdracht van opstal- en erfpachtrecht, maar ook wanneer dit recht effectief gevestigd wordt.

Artikel 6.4.9 van het Onroerenderfgoeddecreet voorziet in de mogelijkheid voor de partijen bij één van de door het artikel geviseerde overeenkomsten te verzaken aan de nietigheidsvordering in geval niet alle wettelijk verplichte informatie in de onderhandse akte werd vermeld. De nietigheidsvordering kan niet meer ingeroepen worden als de inbreuk op de informatieplicht door de notaris in de authentieke akte werd rechtgezet en de informatiegerechtigde in deze akte verzaakt aan de nietigheidsvordering. Het ontwerp van decreet bevatte aanvankelijk in artikel 4.1.11 eenzelfde mogelijkheid voor wat de informatieverplichtingen over geïnventariseerde goederen betreft. Naar aanleiding van de parlementaire bespreking werd deze passage echter geschrapt. Het decreet voorziet immers nergens in de mogelijkheid voor de koper de nietigheid te vorderen. Het spreekt voor zich dat het niet naleven van de informatieverplichtingen aanleiding kan geven tot het inroepen van de burgerrechtelijke nietigheidssanctie indien er sprake is van dwaling en/of bedrog. Om die redenen wordt de verwijzing naar de nietigheidsvordering in artikel 6.4.9 geschrapt. Vanzelfsprekend blijft het voor de informatiegerechtigde mogelijk zich, in voorkomend geval, te beroepen op de burgerrechtelijke nietigheidsvordering.

Artikel 53 en artikel 54.

In artikel 10.2.1 van het Onroerenderfgoeddecreet worden drie wijzigingen aangebracht. Een eerste wijziging betreft het schrappen van de mogelijkheid tot het verkrijgen van een onderzoekspremie voor de opmaak van een beheersplan. Met de inwerkingtreding van het Onroerenderfgoeddecreet werd het instrument van de beheersplannen uitgebreid naar alle (beschermd) erfgoed. Het aantal beheersplannen in opmaak steeg opmerkelijk. De beheersplannen zijn echter zodanig verbonden aan het premiestelsel, dat ze dreigen te verworpen te worden tot een administratieve voorwaarde om ondersteuning

te bekomen, hoewel ze finaal vooral tot efficiënter beheer moeten leiden. Het is wenselijk de kwaliteit van beheersplannen in die zin te bewaken en de opmaak ervan ook te stimuleren buiten een premiecontext. Tegelijk is het onnodig dat beheersplannen bijzonder omvangrijke studiewerken worden waarin elk detail van het onroerend goed wordt weergegeven. Dit geldt in het bijzonder voor de toevoeging van lijsten met cultuurgoeieren die (al dan niet) geïntegreerd deel uitmaken van de bescherming. De focus bij de opmaak van een beheersplan zou moeten liggen op het expliciteren van te nemen maatregelen om de doelstellingen te realiseren en het opnemen van een lijst van vrijstellingen voor toelatingsplichtige handelingen.

Een tweede wijziging regelt het bijkomend voorzien in een premie voor verplicht uit te voeren archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem bij vergunningsplichtige ingrepen in de bodem. Ten derde wordt voor het toekennen van premies bij een buitensporige directe kost van de verplicht uit te voeren archeologische opgraving verwezen naar de archeologienota of nota waarvan akte is genomen (i.p.v. bekrachtigde archeologienota of nota). Bij de premies voor archeologisch onderzoek dient evenwel uitgegaan te worden van het basisprincipe voor de financiering van archeologisch onderzoek uit art. 10.3.1. Hierdoor is de toegang voor deze premies beperkt tot een welbepaalde doelgroep, zoals uitgewerkt in de bepalingen in het Onroerenderfgoedbesluit.

Artikel 55.

In artikel 10.2.1 voorziet de decreetgever een delegatie aan de Vlaamse Regering om binnen de perken van de daartoe op de begroting van de Vlaamse Regering beschikbare kredieten premies toe te kennen en de nadere regels daarvoor te bepalen. In artikel 10.2.2. worden ook een minimum-ondersteuningspercentages ingesteld voor verschillende categorieën premienemers, zij het enkel voor werkzaamheden aan of in beschermd bouwkundig erfgoed. Om de Vlaamse Regering toe te laten een actueel en flexibel premiebeleid te voeren, en tegemoet te komen aan het advies ter zake van de Raad van State, wordt art. 10.2.2. bijgesteld: er wordt een globaal minimumpercentage van 40 procent ingesteld voor alle types beschermd onroerend erfgoed en de erfgoedlandschappen. Dit stemt overeen met het huidige minimum, voorzien in het uitvoeringsbesluit. Tegelijk wordt ruimte geboden om in het uitvoeringsbesluit verdere nuanceringen te blijven voorzien (zoals hogere premiepercentages).

Artikel 56.

De wijziging in artikel 10.5.2, derde lid is het gevolg van het consequent kiezen voor een zelfde formulering van (aanvang van) termijnen: “binnen een termijn van 180 dagen, die ingaat op de dag na het verstrijken van de termijn van vijf jaar” i.p.v. “uiterlijk zes maanden na het verstrijken van de termijn van vijf jaar”.

Artikel 57.

Aan het decreet wordt een nieuw artikel 10.4.2. toegevoegd, dat aanvragers uitsluit van premies, voor werken waartoe men gehouden is op grond van een misdrijf of inbreuk. Als blijkt dat er financiële ondersteuning is geboden voor werken om de schade te herstellen die het gevolg is van een misdrijf of inbreuk, wordt die teruggevorderd van diegenen die door hun deelname aan het misdrijf of de inbreuk die schade mee hebben veroorzaakt. Die principes, die inspelen op de rechtsgevolgen van een bescherming (als er schade wordt berokkend aan erfgoedwaarden, moet de veroorzaker deze op eigen kosten herstellen), waren reeds geregeld in het Onroerenderfgoedbesluit, en worden nu op decretaal niveau verankerd, om een grotere rechtszekerheid te bieden.

Artikel 58.

Artikel 11.2.2., dat de in toepassing van het decreet strafbare handelingen of nalatigheden opsomt, wordt bijgesteld in functie van de nieuwe aanpassingen aan het decreet:

- Onder punt 2° wordt de verwijzing naar artikel 6.2.6. 8° geschrapt. Deze betreft de verplicht toe te voegen bijlage inzake de verplaatsingsmodaliteiten bij het definitieve besluit tot aanpassing of opheffing van een bescherming. Aangezien de nieuwe verplaatsingsprocedure voorziet dat de verplaatsing moet zijn uitgevoerd bij definitieve aanpassing van het besluit, is deze verplichting irrelevant geworden en kan ze ook niet strafbaar worden gesteld;
- Punt 4° betreft de legitimiteit van archeologische handelingen en hun vereiste conformiteit met referentiedocumenten. De verwijzing naar de referentiedocumenten wordt geactualiseerd in functie van de bijstellingen van het decreet: de Code van Goede Praktijk en de akteneming worden als mogelijke referenties toegevoegd, de melding wordt geschrapt.

Artikel 59.

Artikel 11.2.4, §1 dat de in toepassing van het decreet strafbare inbreuken opsomt, wordt bijgesteld in functie van de nieuwe aanpassingen aan het decreet: punt 2°, a) en b) worden bijgesteld om in te spelen op het feit dat archeologienota's niet langer moeten worden ingediend voor bekrachtiging, maar gemeld.

Artikel 60 t.e.m. artikel 62.

Artikels 11.5.7, §8, 11.5.18, eerste lid en artikel 11.6.2. worden bijgesteld in functie van het consequent kiezen voor een zelfde formulering van termijnen: maanden worden vervangen door hun equivalent in kalenderdagen.

Artikel 63 t.e.m. artikel 65.

Hoofdstuk 12, afdeling 3 van het decreet omvat een opsomming van de wijzigingsbepalingen die gepaard gaan met dit decreet. Deze worden in toepassing van de nieuwe wijzigingen geactualiseerd.

Er wordt met name een nieuwe onderafdeling 11 gecreëerd, met betrekking tot de bekrachtiging van de archeologienota of nota en de melding van het voornemen van een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem. De bekrachtiging van een archeologienota of een nota wordt gelijkgeschakeld met de aktename, de melding van het voornemen om een archeologisch onderzoek met ingreep in de bodem uit te voeren, wordt gelijkgeschakeld met een toelating om het vooronderzoek uit te voeren.

HOOFDSTUK 3. SLOTBEPALINGEN

Artikel 66 t.e.m. artikel 69.

Deze artikelen voegen overgangsbepalingen in voor de opgesomde types van aanvragen die ingediend, maar nog niet behandeld werden vóór de inwerkingtreding van dit wijzigingsdecreet. Omwille van de rechtszekerheid, worden die aanvragen afgehandeld volgens de regels die golden op het moment van indiening.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
De Vlaamse minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,

Geert BOURGEOIS